

K44103203 : สาขาวิชาจารึกภาษาไทย

คำสำคัญ : ลำตัดกแตนคำ / วรรณกรรมอีสาน

นรินทร์ สีห์จักร์ : การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมอีสานเรื่อง ลำตัดกแตนคำ (AN ANALYTICAL STUDY OF A NORTHEASTERN LITERARY WORK, LAM TAK KA TAEN KHAM) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ. กรรณิการ์ วิมลเกษม และ อ. พจนีย์ เพ็งเปลียน. 281 หน้า. ISBN 974 – 11 – 6505 – 6

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมอีสานเรื่อง ลำตัดกแตนคำ จากเอกสารโบราณที่จารด้วยอักษรธรรมอีสาน มีจำนวน 5 ผูก 95 ลาน 186 หน้าลาน อายุ พ.ศ. 2462

ผลการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสานเรื่อง ลำตัดกแตนคำ พบว่า วรรณกรรมเรื่องนี้มีลักษณะเป็นชาดกนอกนิบาต มีจุดมุ่งหมายเพื่อสั่งสอนให้ข้อคิดและแนวปฏิบัติทางพุทธศาสนาเพื่อนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน และให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินใจ แก่ผู้อ่านตามแบบฉบับของนิทาน

ผลการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงวรรณศิลป์ทำให้ทราบว่า วรรณกรรมเรื่องนี้มีลักษณะคำประพันธ์เป็นร้อยแก้วปนกับร้อย โดยยกคำบาลีสันๆ แล้วแปลความเป็นภาษาไทยถิ่นอีสาน ตัวเอกในวรรณกรรมเรื่องนี้แตกต่างจากตัวเอกที่อยู่ในคราบสัตว์ในวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ ตรงที่ไม่มี การกลายร่างเป็นหนุ่มรูปงามในตอนท้ายของเรื่อง อีกทั้งยังกำเนิดมาจากสัตว์ ซึ่งผู้แต่งต้องการใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อแสดงให้เห็นว่ารูปลักษณะภายนอกไม่สำคัญเท่าการเป็นคนดีมีคุณธรรม ส่วนการใช้ถ้อยคำภาษามีการใช้คำสัมผัส การใช้คำซ้อน ทำให้มีความไพเราะ และมีลักษณะเด่นในการใช้ความเปรียบ ทำให้เห็นภาพพจน์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ในด้านสังคมสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมของคนท้องถิ่นอีสาน การปกครอง ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม ประเพณี รวมถึงความเชื่อทางพุทธศาสนา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พุทธศาสนามีความสำคัญต่อชาวอีสานมายาวนาน

K44103203 : MAJOR : THAI EPIGRAPHY

KEYWORD : LAM TAK KA TAEN KHAM / NORTHEASTERN LITERARY

NARINTORN SAECHAK : AN ANALYTICAL STUDY OF A NORTHEASTERN LITERARY WORK, LAM TAK KA TAEN KHAM. THESIS ADVISORS : ASST.PROF. KANNIKA WIMONKASEM AND PHOJANEE PENGPLIEN. 281 pp. ISBN 974-11-6505-6

The purpose of the thesis is to study a Northeastern Thai versions of the tale of Lam Tak Ka Taen Kham. The texts are found in palm-leaf manuscripts, written in Dhamma I-San script in 5 volumes, 186 pages, dated 1919 A.D.

The result of the study of general aspects reveals that the narrative of the tale of Lam Tak Ka Taen Kham belongs to **Jātaka** style. The purpose is to preach the Buddhist doctrine and to entertain people.

The tale of Lam Tak Ka Taen Kham is written in prose and poem, each passage begins with a short Pali verse, followed by paraphrase in Northeastern Thai dialect. The main character of the tale of Lam Tak Ka Taen Kham differs from those of Northeastern Thai literary works. The hero was born animal and never been transformed into a human, even at the end of story. Probably because the author wanted to illustrate that the appearance is not so significant as the virtue. The poetic dictions are versified and imaginative with various figures of speech.

This work reflects some social aspects, way of life, social values, beliefs and an ethic. It may be concluded from this work that Buddhism is mostly significant to the Northeastern Thai people.